

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka toimialaan kuuluu vastata:

- yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta
- maahanmuutosta, kansainvälisestä suojelusta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta
- Suomen kansalaisuudesta
- pelastustoimesta
- hätäkeskustoiminnasta
- rajaturvallisuudesta ja meripelastustoimesta
- siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista sekä
- aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Hallitusohjelman tavoitteena on turvallinen oikeusvaltio Suomi, turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen. Toiminnan painopisteinä ovat sisäisen turvallisuuden strategisista ydintehtävistä huolehtiminen sekä keskeiset kansalaisille tarjottavat palvelut. Tavoitteiden saavuttaminen muuttuneessa turvallisuusympäristössä edellyttää hyvää ennakointi- ja analyysikykyä, yhteistä tilannekuvaa ja turvallisuusviranomaisten suorituskyvyn turvaamista.

Toimintaympäristön kuvaus

Sisäisen turvallisuuden ylläpito on valtion perustehtävä, johon kohdistuu vaatimuksia koko yhteiskunnan ja hallinnonalan eri toimijoiden taholta. Maamme hyvän turvallisuustason säilyttäminen edellyttää yhtä lailla yhteiskuntapoliittisia toimia kuin muutoksia yksilöiden ja organisaatioiden toimintatavoissa. Julkisten turvallisuuspalveluiden vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeistä on huomion kiinnittäminen eri tahojen yhteistyömahdollisuuksiin ja toimintatapojen uudistamiseen.

Sisäisen turvallisuuden toimintaympäristö on aiempaa monimutkaisempi ja siihen vaikuttavat myös maamme ulkopuoliset tekijät. Turvallisuusympäristön muutokset voivat olla erittäin nopeita. Ennakoinnilla voidaan tunnistaa mahdollisia tulevaisuuksia. Kestävän kehityksen ajattelun mukaisesti turvallinen ja vakaa yhteiskunta on edellytys sille, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin ja hyvään elämään, terveyteen, työ- ja toimintakykyyn, koulutukseen ja työllistymiseen. Kestävässä turvallisuusajattelussa pureudutaan ongelmien syihin jo ennen kuin seuraukset laajenevat turvallisuushaasteiksi.

Maahanmuutto on voimavarakysymys mm. väestön ikärakenteen, työllisyyden, talouskasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Aktiivinen työvoiman maahanmuuttopolitiikka on yksi keino huolehtia osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta. Sotien, konfliktien, ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja katastrofien aiheuttaman muuttoliikkeen laajuus ja luonne ovat vaikeasti ennakoitavissa. Ministeriö toimii edelleen aktiivisesti EU-tasolla muuttoliikkeiden hallintaan liittyvissä asioissa.

Keskeinen sisäisen turvallisuuden haaste on laajeneva, monimuotoinen syrjäytyminen. Se lisää yhteiskunnallisten häiriöiden riskiä ja määrittelee suurelta osin turvallisuusviranomaisten tuottaman reaktiivisen palvelun tarpeen. Radikalisoituminen ja ääriliikkeiden voimistuminen voivat olla syrjäytymisen äärimmäisiä seurauksia. Viranomaisten ja oikeusjärjestelmän perusoikeus- ja ihmisoikeuksia kunnioittava toiminta sekä rikoksia ennalta estävien palvelujen yhteensovittaminen vähentävät myös syrjäytyneiden henkilöiden rikollisuutta.

Suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestokyky perustuu järjestelmien kykyyn toimia häiriötilanteissa ja niihin varautumisessa, sekä yksilöiden henkiseen kestävyYTEEN. Ulkopuolelta tapahtuva mielipidevaikuttaminen yleistyy ja pyrkii vaikuttamaan myös yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

Sisäministeriön hallinnonala on hyvin työvoimavaltainen. Se on myös kriittisen riippuvainen toimivista ICT- ja valvontajärjestelmistä, asiakaspalvelutiloista ja tietoliikenneyhteyksistä sekä toimintakykyisestä kalustosta. Toimintaympäristön ulkoiset muutokset, yhä monimutkaistuvampi oikeudellinen sääntely, EU-oikeuden merkityksen lisääntyminen sekä erityisalojen syvällistä asiantuntemusta vaativien asioiden lisääntyminen asettavat suuria haasteita toiminnalle.

Sisäministeriön hallinnonalan tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykselle

Sisäministeriön hallinnonalalle asetetaan seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2023:

- Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä
- Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa
- Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan
- Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea

Sisäministeriön hallinnonalan tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykselle

	2023 tavoite (1—5)
Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä	4
— Ylläpidämme korkeaa luottamusta viranomaisiin, ja vahvistamme sitä niillä, joilla se on heikko.	
— Olemme enemmän näkyvissä ja saavutettavissa fyysisesti ja virtuaalisesti myös heikoman palvelutason alueilla.	
— Viestimme avoimesti, oikea-aikaisesti, saavutettavasti ja osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.	
Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa	4
— Ennakoimme ja ennalta ehkäisemme turvallisuushkia laajalla yhteistyöllä ja edistämme ihmisten kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa.	
— Estämme turvallisuusongelmien kasautumista samoille ihmisille, ryhmille tai alueille.	
— Hälytyspalvelumme toimivat ja apua on saatavilla nopeasti.	
— Ennalta estämme, paljastamme ja selvitämme rikoksia tehokkaasti ja tuloksellisesti.	
— Pienennämme hiilijalanjälkeämme ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja teemme aktiivisia toimia ilmastonmuutokseen varautumiseksi sekä sopeutumiseksi.	
Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan	4
— Havaitsemme ja torjumme kansallisen turvallisuuden uhat oikea-aikaisesti.	
— Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin valtakunnallisesti.	
— Yhteensovitamme siviilivalmiutta.	
— Kehitämme laaja-alaista yhteistyötä uhkien torjumiseksi.	
— Huolehdimme valtakunnan rajojen turvallisuudesta ja koskemattomuudesta.	
Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea	4
— Maahanmuuttopolitiikalla edistämme yhteiskunnan elinvoimaisuutta.	
— Avoimella, osallistavalla ja ennakoivalla maahanmuuttopolitiikalla edistämme hyviä väestösuhteita ja vähennämme polarisaatiota.	
— Sujuvat, oikeudenmukaiset ja yksilölliset maahanmuuttohallinnon palvelut vastaavat yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeisiin.	

2023
tavoite (1—5)

— Ehkäisemme ilman oleskeluoikeutta maassa olevien hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa sekä heihin liittyvän varjoyhteiskunnan syntymistä.

Aktiivinen EU- ja kansainvälinen toiminta sekä yhteistyö vahvistavat strategisten tavoitteiden saavuttamista

4

— Vaikutamme EU- ja kansainvälisellä toiminnalla vahvemmin terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hallitsemattoman muuttoliikkeen ehkäisyyn.

— Mahdollistamme sisäasiainhallinnon asiantuntijoiden lähettämisen laaja-alaisesti EU ja KV -tehtäviin.

— Tuemme hallinnonalan kansainvälisellä toiminnalla tehokkaammin kansallisia järjestelyjä ja suorituskykyä.

— Parannamme kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen kykyämme.

— Hyödynnämme tehokkaammin EU-rahoitusta sisäasiainhallinnon viranomaisten suorituskyvyn kehittämisessä.

Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

— Olemme vastuullinen työnantaja ja johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti

— Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön

— Kehitämme osaamista strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti ja tuemme henkilöstön liikkuvuutta

— Tuemme monimuotoisten työnteotapojen kehittämistä sekä monipaikkaista työnteoa

— Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet sekä otamme käyttöön teknologian tarjoamat mahdollisuudet

— Edistämme henkilöstön monimuotoisuutta

Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Sisäministeriö	233	218	244
Kriisinhallintakeskus	25	29	30
Poliisitoimi	10 157	10 220	10 490
Suojelupoliisi	518	505	545
Rajavartiolaitos	2 916	2 900	2 950
Pelastusopisto	134	130	144
Hätäkeskuslaitos	598	600	630
Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	1 010	1 142	1 142
Yhteensä	15 591	15 744	16 175

Sukupuolten tasa-arvo

Sisäministeriö on toimenpidesitoumuksessaan kestävä kehityksen edistämiseksi sitoutunut vähentämään uudelleenuhriutumista rikoksissa ja onnettomuuksissa sekä uusintarikollisuutta. Rikosten tekeminen ja niiden uhriksi joutuminen eivät jakaudu yhteiskunnassa tasaisesti, vaan pieni vähemmistö sekä tekee että kokee rikoksia huomattavasti enemmän kuin muut. Tämä liittyy ennen kaikkea naisiin kohdistuvaan väkivaltaan sekä toisaalta (nuorten) miesten väkivaltakokemuksiin ja yliedustukseen onnettomuuksien uhreina. Myös onnettomuusriskit kasautuvat tietyille väestöryhmille, kuten miehille. Tavoitteena on, että rikoksentehtäjän ja rikoksen tai onnettomuuden uhrin palvelutarve arvioidaan ja tarvittaessa hänet ohjataan ongelman juurisyyn vastavaan palvelun piiriin. Tavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, kuten seksuaalirikosten, lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhdeväkivallan ja niiden haittojen vähentämiseen. Lähestymiskiekkon tehostaminen lisää erityisesti lähisuhdeväkivallan uhrien turvallisuutta. Erityisen haavoittuvassa asemassa

olevien uhrien auttamiseksi viranomaisten osaamista vahvistetaan sekä huolehditaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta. Hallitusohjelman mukaisesti EU:ssa lisätään työtä kaikkea naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Hallitus kohdentaa väkivallan vastaista työtä väkivaltatapauksia itsessään tunnistavalle sekä pyrkii ehkäisemään myös miehiin kohdistuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa. Lisäksi toimeenpannaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelmaa ja lisätään turvakotipalveluiden saatavuutta kohti Istanbulin sopimuksen mukaista tasoa. Sukupuolivaikutukset otetaan huomioon ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa ja auttamisessa valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman mukaisesti. Pelastustoimella on yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden toimintaohjelma, jossa on tavoitteena mm. eritaustaisten ihmisten kannustaminen hakeutumaan pelastustoimen opintoihin sekä sukupuolten tasa-arvon huomioiminen pelastustoimen viestinnässä. Tavoitteista on johdettu 38 toimenpidettä, jotka koskevat esimerkiksi koulutusta ja rekrytointia, palkkausta, työoloja, työvarusteita ja virkavaatteita sekä viestintää ja johtamista. Toimenpiteet tukevat pääministeri Marinin hallituksen tasa-arvo-ohjelmaa 2020–2023, jonka avulla Suomi halutaan nostaa tasa-arvon kärkimaaksi. Rajavartiolaitoksen tavoitteena on tasapainottaa sotilasvirkojen sukupuolijakaumaa lisäämällä naisten määrää. Tähän liittyvä tavoite on, että raja- ja merivartijoissa naisten osuus on tulevaisuudessa vähintään 10%. Kriisinhallintakeskus on sitoutunut edistämään toimillaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) Suomen kansallisen toimintaohjelman toimeenpanoa. Vahvistaakseen Suomen siviilikriisinhallintatoiminnan tasa-arvoaikutuksia Kriisinhallintakeskus pyrkii siihen, että 50 % kansainvälisiin tehtäviin Kriisinhallintakeskuksen lähettämistä asiantuntijoista on naisia ja puolet siviilikriisinhallintakoulutukseen valittavista on naisia. Lisäksi Kriisinhallintakeskus johtaa yhdessä Espanjan kanssa EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioiden vahvistamiseen liittyvää siviilikompaktiklusteria, jonka tavoitteena on edistää naisten määrän lisäämistä sekä edesauttaa tasa-arvoisemman ja yhdenvertaisemman työkuulttuurin kehittämistä operaatioissa

Kestävä kehitys

Sisäministeriön kestävän kehityksen sitoumuksessa tähdätään hallinnonalan hiilijalanjäljen pienentämiseen 75% vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteeseen pyritään välitavoitteen kautta pienentämällä hiilijalanjälkeä ensin 50% vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi sitoumuksella tähdätään kestävän kehityksen painoarvon lisäämiseen hankinnoissa, hälytyspalveluiden yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä uusintarikollisuuden ja uudelleenuhritumisen vähentämiseen. Vuonna 2023 jatketaan hallinnonalan kestävän kehityksen sitoumuksen tavoitteiden toteuttamista tulossopimuksissa määritellyin tavoin. Hallinnonalan virastot ovat tehneet myös omia toimenpidesitoumuksiaan, jotka täydentävät, ja joiden tavoitteita toimeenpannaan hallinnonalan yhteisen sitoumuksen lisäksi.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2021—2023

	v. 2021 tilinpäätös 1000 €	v. 2022	v. 2023 esitys 1000 €	Muutos 2022—2023	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Hallinto	144 153	190 450	251 647	61 197	32
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 256	16 274	17 722	1 448	9
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 212	2 304	2 315	11	0
(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 744	—	—	—	0
21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	—	1 672	1 342	-330	-20
(24.) EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	13 159	8 000	—	-8 000	-100
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	5 500	5 500	5 500	—	0

	v. 2021 tilinpäätös 1000 €	v. 2022 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2023 esitys 1000 €	Muutos 2022—2023	
				1000 €	%
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	1 300	35 150	42 828	7 678	22
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	101 298	120 000	180 200	60 200	50
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	1 951	580	780	200	34
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)	733	960	960	—	0
(87.) Osakehankinnat (kiinteä määräraha)	—	10	—	-10	-100
10. Poliisitoimi	886 438	861 597	961 384	99 787	12
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	838 534	806 318	895 961	89 643	11
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	43 895	40 821	49 405	8 584	21
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	3 608	7 608	7 668	60	1
21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	401	6 850	8 350	1 500	22
20. Rajavartiolaitos	476 052	279 752	496 358	216 606	77
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	285 033	274 752	307 858	33 106	12
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)	191 019	5 000	188 500	183 500	3670
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	82 827	91 780	101 041	9 261	10
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 557	22 620	8 572	-14 048	-62
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	60 198	66 160	71 180	5 020	8
03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	—	18 289	18 289	0
20. Erityismenot (arviomääräraha)	3 072	3 000	3 000	—	0
40. Maahanmuutto	172 918	161 204	642 461	481 257	299
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	70 822	65 367	68 371	3 004	5
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	83 935	72 091	462 824	390 733	542
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 570	2 318	2 318	—	0

	v. 2021 tilinpäätös 1000 €	v. 2022 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2023 esitys 1000 €	Muutos 2022—2023	
				1000 €	%
63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	15 591	21 428	108 948	87 520	408
Yhteensä	1 762 388	1 584 783	2 452 891	868 108	55
Henkilötyövuosien kokonaismäärä	15 591	15 744	16 175		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäministeriö

Sisäministeriö toteuttaa hallitusohjelman ja valtioneuvoston 20.5.2021 antaman sisäisen turvallisuuden selonteon mukaisesti poliisitoimen, Suojelupoliisin, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Häätäkeskuslaitoksen sekä maahanmuuttohallinnon strategisia tavoitelinjauksia ja toiminnallisia tulostavoitteita, jotka on tarkemmin kerrottu pääluokan eri lukujen perusteluissa.

Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Sisäministeriö toimii sisäisen turvallisuuden politiikka-alueen johtavana toimijana laaja-alaisen sisäisen turvallisuuden edistämiseksi.
- Konsernitason ohjaus parantaa hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta.
- Sisäministeriön ja sen hallinnonalan valmius- ja varautumisjärjestelmä perustuu kokonaisturvallisuuden yhteistointamalliin ja on yhteensovitettu hallinnonalan sisällä sekä muiden kumppaneiden kanssa.
- Sisäministeriön tiivis ja pitkäjänteinen kansainvälinen ja EU-yhteistyö tukee laajasti hallitusohjelman toteuttamista.
- Sisäministeriö varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v.2018 tasosta).
- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Hallinnonalan kehittäminen

Sisäministeriö edistää hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta tutkimuksilla, selvityksillä, investoinneilla sekä koulutus- ja asiantuntijapalveluhankinnoilla. Lisäksi ministeriö edistää hallinnonalan digitalisaatiota sekä toimintaan ja palveluihin liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta kehittämishankkeiden ja investointien kautta.

EU:n sisäasioiden rahastot

EU:n ohjelmakaudelle 2021—2027 on perustettu kolme sisäasioiden rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotoittamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI) osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa (IBMF).

Rahastojen kautta pyritään kehittämään EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Sisäministeriö toimii uudella ohjelmakaudellakin sisäasioiden rahastojen hallintoviranomaisena. Rahastojen hallinnointia koskeva kansallinen laki (1125/2021) tuli voimaan joulukuussa 2021 ja valtioneuvoston asetus (119/2022) helmikuussa 2022.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolla tavoitellaan tehokasta maahanmuuttovirtojen hallintaa unionin säännöstöä soveltaen ja ihmisoikeuksien noudattamiseen liittyvät sitoumukset huomioiden. Rahastolla tuetaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä sen ulkoinen ulottuvuus huomioiden, vastaanottomenettelyitä, laillisen maahanmuuton ja kotoutumisen tukemista sekä laittoman maahanmuuton ehkäisemistä erityisesti toimivia paluu- ja uudelleenkotoutumisjärjestelyitä edistämällä. Rahaston kautta tuetaan lisäksi jäsenvaltioiden uudelleensijoittamista sekä turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja. Sisäisen turvallisuuden rahastolla tavoitellaan korkeaa turvallisuuden tasoa unionissa. Rahastolla torjutaan terrorismia ja radikalisoitumista, vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta sekä kyberrikollisuutta. Lisäksi rahastolla voidaan tukea rikosten uhreja. Rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä tuetaan rajavalvonnan ja -tarkastusten tehokasta ylläpitoa ja kehittämistä sekä yhteisen viisumipolitiikan toimeenpanoa laillisten rajanylitysten edistämiseksi ja laittoman maahanmuuton estämiseksi sekä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Siviilikriisinhallinta

Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kriisinhallintakeskus huolehtii asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvistä operatiivisista tehtävistä, kuten koulutuksesta, rekrytoinnista ja varustamisesta. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä keskustelua ja tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Tavoitteena on, että Suomen siviilikriisinhallinta-osallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin ja kriisinhallintaoperaatioiden ja OSA-virastojen yhteistyö toimii.

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 722 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö. Ministeriön tärkeimpiä tehtäviä ovat säädösvalmistelu sekä hallinnonalan toiminnan strateginen suunnittelu ja ohjaus sekä kansainväliset asiat.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	15 655	17 000	18 050
Toimitilamenot	0	0	0
ICT-menot	71	500	600
Muut menot	1 190	1 700	2 000
Tuotot	-1 236	-1 300	-1 300
Yhteensä	15 680	17 900	19 350

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Henkisten voimavarojen hallinta

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet	233	218	244
—josta momentin 26.01.01 henkilötyövuodet	181	183	190
Sairauspoissaolot (pv/htv)	3,4	4,1	4,5
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,9	3,9	3,9

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	16 924	17 574	19 022
Bruttotulot	1 236	1 300	1 300
Nettomenot	15 688	16 274	17 722
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 730		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 298		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arpajaishallinnon ja rahapelipolitiikan resursoinnin vahvistaminen (1 htv)	85
Erytisavustajan assistentin palkkaus (siirto momentille 35.01.01)	-21
Erytisavustajan kulut (siirto momentille 35.01.01)	-20
Harmaan talouden torjunta (HO2019), määräaikaisen lisäyksen poistuminen	-85
Hyvinvointialueiden pelastustoimien resursoinnin vahvistaminen (5 htv)	400
Interoperability (IO) -hanke	400
IV OSA-neuvos (siirto momentille 24.01.01)	-240
Pelastus- ja kriisivalmiusasioiden EUE-asiantuntija (siirto momentille 24.01.01), määräaikaisen siirron poistuminen	204
Pelastusopiston toiminnan turvaaminen (siirto momentille 26.30.03)	-100
Sisäministeriön ict-ylläpitomenot (siirto momentilta 26.01.21)	330
Sisäministeriön resursoinnin vahvistaminen muuttuneen turvallisuustilanteen johdosta (4 htv)	320
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-43
Matkustussäästö	-124
Palkkausten tarkistukset	342
Yhteensä	1 448

2023 talousarvio	17 722 000
2022 II lisätalousarvio	1 338 000
2022 talousarvio	16 274 000
2021 tilinpäätös	16 256 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 315 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kotimaan valmiuksien operatiivisia tehtäviä hoitava Kriisinhallintakeskus tarjoaa laadukasta siviilikriisinhallintatehtäviin valmistavaa koulutusta, toimii vastuullisena rekrytoijana ja työnantajana lähetettäville asiantuntijoille sekä tekee alaan liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriiseihin edistetään yhteistyössä sotilas-, rauhanvälitys- ja kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Vuonna 2023 edistetään hallitusohjelmassa määriteltyä siviilikriisinhallinnan osallistumistason nostoa 150 asiantuntijaan tehokkaan rekrytoinnin ja monipuolisen koulutuksen kautta.

Siviilikriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvista henkilöistä aiheutuvat menot maksetaan momentilta 24.10.21.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	1 583	1 800	1 832
Toimitilamenot	124	121	121
ICT-menot	21	24	24
Muut menot	309	483	458
	-29	-14	0
Yhteensä	2 007	2 414	2 435

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Toiminnan tunnuslukuja

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Naisten osuus siviilikriisinhallintatehtävissä (%)	43	50	50
Naisten määrä siviilikriisinhallinnan peruskurssilla (%)	60	50	50

Henkisten voimavarojen hallinta

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet	25,3	29	30
Sairauspoissaolot (pv/htv)	2,3	3	3
Työtyytyväisyys (1—5)	4,2	4,2	4,2

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	2 036	2 318	2 315
Bruttotulot	29	14	0
Nettomenot	2 007	2 304	2 315
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	281		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	486		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Säästön purku (uudelleenkohdennus)		13
Matkustussäästö		-18
Palkkausten tarkistukset		32
Toimistotilasäästö		-3
Uudelleenkohdennus		-13
Yhteensä		11

2023 talousarvio	2 315 000
2022 II lisätalousarvio	18 000
2022 talousarvio	2 304 000
2021 tilinpäätös	2 212 000

(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

2021 tilinpäätös	1 744 000
------------------	-----------

21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 342 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutuspalvelujen ja muiden asiantuntijapalvelujen hankintaan
- 2) hallinnonalan toiminnan ja palvelujen kehittämiseen liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta edistävien kokeilujen ja investointien hankintaan sekä muuhun digitalisaation edistämiseen
- 3) kohtien 1)—2) mukaisiin yhden tai useamman viraston kehittämishankkeisiin
- 4) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää konsernistrategiaa ja hallinnonalan ohjausta toteuttavien kehittämistoimien sekä näihin liittyvän henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Ministeriö voi myöntää rahoitusta myös hallinnonalan virastojen hankkeisiin.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Sisäministeriön ict-ylläpitomenot (siirto momentille 26.01.01)	-330
Yhteensä	-330

2023 talousarvio	1 342 000
2022 II lisätalousarvio	-330 000
2022 talousarvio	1 672 000

(24.) *EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2022 talousarvio	8 000 000
2021 tilinpäätös	13 159 000

25. *Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitomusperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset rahastoista ja vahinkojen aiheuttajilta.

2023 talousarvio	5 500 000
2022 talousarvio	5 500 000
2021 tilinpäätös	5 500 000

26. *EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 42 828 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että a) Euroopan unioni on hyväksynyt EU:n ohjelmakautta 2021—2027 koskien EU:n vuoden 2021 talousarvion, b) EU:n ko. ohjelmakauden jäljempänä mainittuja rahastoja ja niiden varojen käyttöä koskeva EU-lainsäädäntö on hyväksytty ja tullut voimaan, c) kansallinen sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja voimassa ja se antaa sisäministeriölle toimivallan EU:n Suomelle osoittamien uuden ohjel-

makauden EU-varojen käyttöön jäljempänä tarkoitettuihin menoihin sekä d) Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen rahastoja koskevat ohjelmat.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten sallissa ja kansallisten säädösten mukaisesti

4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille

5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/1060 (yleisasetus) artiklojen 103—104 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 30 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin, joihin on varattu 10 500 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 4 500 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää määrärahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti

8) Euroopan unionin ohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen valmisteluun liittyviin toimiin.

9) sellaisiin ennen avustuspäätöksen tekemistä syntyneisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen ja joita koskeva hakemus tulee vireille viimeistään 30. päivänä kesäkuuta 2022.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot. Siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteella.

Selvitysosa: EU:n sisäasioiden rahastoja koskevat EU-säädökset tulivat voimaan kesällä 2021. Kansallinen sisäasioiden rahastoja koskevaa lainsäädäntö (1125/2021) tuli voimaan 16.12.2021.

Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastojen hallinnointia koskevassa yleisasetuksessa ((EU) 2021/1060). Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta valmistelusta ja toimeenpanosta ja toimii rahastojen nimettynä hallintoviranomaisena.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten. Kansallinen rahoitus on virastojen toimintamenomomenteilla, ellei talousarviossa ole erikseen muuta määrärahaa osoitettu.

Teknistä apua käytetään pääsääntöisesti rahastojen hallinnoinnista hallintoviranomaiselle aiheutuviin palkkaus- ja kulutusmenoihin. Yleisasetuksen mukaan teknisestä avusta korvattava rahaston ohjelman prosenttiosuus on kunkin siäsioiden rahaston osalta 6 prosenttia.

Komissiolta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Ohjelmakauden 2021—2027 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Määrärahan käytöstä arvioidaan pääosa kulutusmenoiksi ja siirtomenojen osuus vähäiseksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvioidut menot, kehys 2023-2026	4 528
Arvio uuden ohjelmakauden rahoituksesta, tarkistettukehys 2021-2023	-1 350
Uudelleensijoittamisen erillismääräraha	4 500
Yhteensä	7 678

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2023 talousarvio	42 828 000
2022 II lisätalousarvio	—
2022 talousarvio	35 150 000
2021 tilinpäätös	1 300 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 180 200 000 euroa.

Selvitysosa:

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2023 talousarvio	180 200 000
2022 II lisätalousarvio	100 000 000
2022 talousarvio	120 000 000
2021 tilinpäätös	101 297 830

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 780 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen sekä EXIT-toimintaan ja sen kehittämiseen liittyviin avustuksiin ja avustuksen myöntämiseen Suomen Lentopelastusseuralle.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Suomen meripelastusseura	237 900
Ålands Sjöräddningssällskap	12 100
Todistajansuojeluohjelman mukainen sopeutumisavustus	30 000
Avustukset Exit-toimintaan	300 000

Suomen Lentopelastusseura	200 000
Yhteensä	780 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pelastustoimen avustukset	200
Yhteensä	200

2023 talousarvio	780 000
2022 talousarvio	580 000
2021 tilinpäätös	1 951 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 960 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IGC¹), IOM, ICMPD²), COSPAS-SARSAT³) ja ICAO PKD⁴) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

IGC:ssä käsitellään kaikkia pakolaisuuden ja maahanmuuton hallintaan liittyviä merkittäviä kysymyksiä. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa. ICMPD on riippumaton hallitustenvälinen tutkimuslaitos. Se pyrkii edistämään kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa ja keskittyy Länsi- ja Itä-Euroopan kannalta tärkeisiin maahanmuuttokysymyksiin ja toimii Budapest-prosessin sihteeristönä.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Interpol	420 000
IGC	125 000
IOM	315 000
ICMPD	10 000
COSPAS-SARSAT	50 000
ICAO PKD	30 000
YK:n teollisuusonnettomuudet	10 000
Yhteensä	960 000

¹) IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

²) ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

³) COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

⁴) ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

2023 talousarvio	960 000
2022 talousarvio	960 000
2021 tilinpäätös	733 452

(87.) Osakehankinnat (kiinteä määräraha)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2022 talousarvio	10 000
------------------	--------

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisi turvaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia sekä saattaa ne syyteharkintaan. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.

Poliisihallitukselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Poliisi varmistaa laadukkaat poliisipalvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavaransa toimintaympäristöä ja tehtäviä sekä resursseja vastaavasti.

— Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä.

— Poliisin YJT-suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia.

— Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, seksuaali- ja yhteiskunnalle haitallisimmat rikokset sekä niiden haitat vähenevät.

— Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

— Poliisi varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Keskeiset toimintaympäristömuutokset liittyvät kotimaiseen ja kansainväliseen turvallisuustilanteeseen ja sen vaikutuksiin maailmanlaajuisesti, yhteiskunnallisesti ja poliisin toimialaan liittyen. Globaalin turvallisuusympäristön nopea muuttuminen lisää sisäisen ja kansallisen turvallisuuden uhkakuvia ja edellyttävät poliisilta varautumista, ennakointia ja riittävän suorituskyvyn varmistamista kapenevilla resursseilla tasapainotellen.

Turvallisuustilanteen muutoksen ennakoidaan ilmenevän poliisin toimialalla muun muassa kyberuhkina, vakavina yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriöinä, erilaisina uusina rikoksina, sekä sisäisinä jännitteinä, joita voidaan edelleen kasvattaa hybridivaikuttamisella. Poliisilla tulee olla kyky tunnistaa hybridivaikuttamista, suorittaa tiedonhankintaa sekä saattaa rikolliset teot rikostutinnan piiriin. Muuttuneessa turvallisuustilanteessa korostuvat erilaiset kyberrikokset, ihmiskauppa, laiton asekauppa ja järjestäytyneet rikollisuus. Palvelunestohyökkäykset, tietojen kalaste-

lut ja tietomurrot yleistyvät ja voivat pahimmillaan toimia osana koko toimintaa lamauttavia hybridiuhkia. Laajamittainen pakolaisuus on asettanut haavoittuvat ihmiset alttiiksi erilaiselle hyväksikäytölle. Muuttoliikkeen mukana voi siirtyä rikollisryhmiä, jotka muokkaavat kohdevaltioiden järjestäytyneen rikollisuuden perinteisiä voimasuhteita, toimialoja ja toimintatapoja. Ukrainan sotarikosten tutkinta voi vaikuttaa Suomeen. Lisäksi tilanne voi lisätä viharikosten kasvua.

Samaan aikaan huumausaineiden määrä ja niiden ympärillä lieveilmiöt ovat lisääntyneet. Nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen on näkynyt vuonna 2021 nuorisorikollisuuden raaiutumisenä. Verkossa tapahtuva ja verkkoa hyödyntävä rikollisuus sekä kyberrikollisuus kehittyvät edelleen nopeasti. Pandemian jälkeen ihmisten lisääntyvä liikkuvuus yhdessä internetin mahdollistaman nopean tiedonvälityksen kanssa tekee myös arkisesta rikollisuudesta yhä kansainvälisempää, mikä ennakoidaan näkyvän muun muassa omaisuusrikosten kasvuna aiemmalle tasolle.

Suojelupoliisin tehtävänä on sisäministeriön ohjauksen mukaisesti hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavan toiminnan havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Suojelupoliisille asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Siviilitiedustelu on järjestetty tehokkaasti.
- Kansallisen turvallisuuden uhat paljastetaan ja ennakoivan tiedustelutiedon merkitys päätöksenteon tukena kasvaa.
- Suorituskyky vastaa siviilitiedustelun tehtäviä ja turvallisuusympäristön vaatimuksia.
- Suojelupoliisin viestintä on vaikuttavaa ja luottamusta lisäävää sekä lisää kansalaisten, muiden viranomaisten ja päättäjien tietoisuutta kansallisen turvallisuuden teemoista.
- Toimitaan aktiivisesti kestävä kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi panemalla toimeen hiilijalanjälkeä pienentäviä ja muita ilmastomuutoksen torjuntaa tukevia toimia.
- Varmistetaan ja edistetään sekä henkilöstön että asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.
- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Tunnusluku/mittari	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	484 822	450 467	450 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ¹⁾	99,2	99,3	99,3
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ²⁾	289,4	—	289,4
Häiriöindeksin arvo, enintään ³⁾	100,3	98,1	98,1
Kansalaisten luottamus poliisiin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4 ⁴⁾	—	3,40	—
Kansalaisten kokemus turvallisuuden tunne, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—5 ⁵⁾	—	3,05	—
—Kansalaisten luottamus Suojelupoliisiin, % ⁶⁾	89	83	83
Suojelupoliisin toiminnan onnistuminen, % ⁷⁾	80	80	80

- 1) Katuturvallisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.
- 2) Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.
- 3) Häiriöindeksissä painotetaan tiettyjen poliisille ilmoitettujen henkeen ja terveyteen sekä omaisuuteen kohdistuneiden rikosten ja tehtävien lukumäärät, jotka lasketaan yhteen. Näitä tiettyjä rikoksia ja tehtäviä on n. 40, summa suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä korkeampi arvo on, sitä enemmän häiriöitä suhteutettuna asukaslukuun. Valtakunnallinen arvo 2014 = 100.
- 4) Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.
- 5) Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri
- 6) Lähde: Kantar TNS Oy
- 7) Lähde: Kantar TNS Oy

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 895 961 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle

Määrärahasta on varattu 993 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvontaan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Poliisin tuloksellisella sekä perus- ja ihmisoikeusmyönteisellä toiminnalla vaikutetaan osaltaan siihen, että Suomi on maailman turvallisimaa maa. Poliisi tuottaa turvallisuuden tunnetta suorittamalla lakisääteiset tehtävänsä luotettavasti ja tehokkaasti, laadukkaasti ja oikea-aikaisesti, olemalla ihmisten arjessa näkyvä ja tavoitettavissa sekä säilyttämällä kansalaisten luottamus korkealla. Toimintavalmius ja varautumisen taso on hyvä. Tavoitteena on, että uhkaavat ilmiöt tunnistetaan ja ne kyetään paljastamaan ja estämään. Laitonta maahantuloa ja maassaoiloa torjutaan. Poliisin liikenneturvallisuustyöllä vaikutetaan osaltaan liikennekuolemien vähentämiseen ja kaikkien liikenneuotojen turvallisuuden tunteen lisäämiseen.

Poliisin toiminnassa painotetaan toimintavalmiutta erityisesti kiireellisissä hälytystehtävissä ja ennalta estävyyttä sekä suunnataan tehokasta rikostorjuntaa erityisesti yksilön ja yhteiskunnan kannalta haitallisimpiin rikoksiin, mukaan lukien liikenne rikoksiin. Yhteiskuntarauhan säilyttämiseksi pyritään torjumaan sellaiset hankkeet ja rikokset, jotka voivat vaarantaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Poliisi huolehtii kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämisestä ja ylläpitämisestä osallistumalla sitä varten perustettujen kahden- ja monenvälisen rakenteiden työhön.

Poliisin näkyvyyttä ja palvelujen esteetöntä saatavuutta lisätään resurssien mahdollistamassa laajuudessa digitalisatiolla ja teknisillä ratkaisuilla. Samalla pyritään varmistamaan, että poliisi pystyy vastaamaan kiireellisen avun tarpeeseen.

Määrärahasta on varattu 993 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvontaan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	608 966	633 578	664 825
Toimitilamenot	80 607	84 989	100 398
ICT-menot	87 214	93 665	112 560
Muut menot	106 067	115 386	88 169
Tuotot	70 412	70 491	69 991
Yhteensä¹⁾	812 442	857 127	895 961

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen osuuden. Henkilöstömenot kasvavat uusien velvoitteiden ja painopisteiden lisäksi pääasiassa valtion sopimusratkaisun mukaisten palkantarkistusten ja muiden pienempien erien johdosta. Tilakustannukset nousevat yleisen kustannustason ja vuokratason sekä poliisin väestötilojen sekä muiden tilapäisratkaisujen käytön johdosta. ICT-kustannusten nousu aiheutuu muun muassa käyttöön otettavista uusista järjestelmistä sekä nykyisten ja vanhentuneiden järjestelmien ylläpidosta. Lisäksi kustannusnousua tapahtuu muissa poliisin sopimusvelvoitteissa mm. palveluiden ostoissa.

Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus

Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja toimintavalmiusaika säilytetään hyvällä tasolla. Poliisin näkyvyyttä ylläpidetään harvaan asutuilla ja alhaisemman palvelutason alueilla. Poliisin toiminnassa painotetaan ennalta estävää toimintaa. Liikenneturvallisuustyössä toimeenpannaan Valtioneuvoston periaatepäätöstä kansallisesta liikenneturvallisuusstrategiasta 2022—2026 ja poliisin liikennevalvonnan ja -turvallisuuden ohjelmaa 2021—2030 kohdentamalla valvontaa ohjelmassa määriteltyihin keskeisiin vaikuttavuuskohteisiin.

Laittoman maahantulon tilanne Suomessa säilytetään hallittuna tilanteen säilyessä vuoden 2021 tasolla. Toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. SIS 3 -asetusuudistuksen täytäntöönpanon tarkoituksena on parantaa tiedonvaihtoa.

Valvonta

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (ABC-tehtävät/htv)	918	764	905
Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa, liikenneerikokset/htv ¹⁾	312	331	330
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	1 102	1 152	1 160
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	127 780	133 869	142 027
Taloudellisuus (kustannukset/ABC-tehtävät), euroa	126,4	152	135
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lähisuuhdeväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	—	2,90	—
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	—	3,10	—
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	—	2,90	—
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv	472,5	492,0	492,0
— josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	54,2	52,0	52,0
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	170 409	191 537	190 000
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapaukset enintään, kpl	5 442	5 015	5 800
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet enintään, kpl	3 223	3 540	3 700

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Rattijuopumusrikosten määrä enintään, kpl	17 993	16 435	18 000
Suoritteet			
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä, kpl	1 011 312	879 865	1 050 000
— josta oma-aloitteiset tehtävät, %	41,5	41,4	41,4
Oma-aloitteellisuus (%) eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä (03 Pahoinpitely, tappelu 15 Vahingonteko 34 Päihtynyt henkilö 35 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta)	7,9	8,2	8,2

¹⁾ Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa lasketaan seuraavasti: Liikennesuoritteet = ilmoitettujen rikosten määrä, huomioitavat rikosnimikkeet: liikenneturvallisuuden vaarantaminen, törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, ilmaliikennejuopumus, junaliikennejuopumus, vesiliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, liikennepako tieliikenteessä. Tutkiva yksikkö = poliisi (pois lukien LVS- ja LITUKE-tutkintaryhmät sekä Ahvenanmaa). HTV = liikennevalvonnan toteutuneet tunnit/1640 (pois lukien automaattivalvonta). Automaattisen liikennevalvonnan tuottavuudessa suoritteisiin lasketaan LVS-suoritteet: RS, RV, EHRS, sakkomääräys, sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus sekä liikennevirhemaksusuoritteet tyypiltään "automaattivalvonta". Suoritteiden määrästä on poistettu mitätöidyt. Htv lasketaan automaattivalvonnan toteutuneet tunnit/1640.

Hälytystoiminta

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (A- ja B-hälytystehtävät, määrä/htv)	217,7	205	224
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	2 149	2 183	2 183
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	223 906	231 498	251 292
Taloudellisuus (kustannukset/hälytystehtävät A+B), euroa	478,7	518	514
Palvelukyky ja laatu			
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	9,7	9,8	9,8
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	16,7	16,9	16,9
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A+B -tehtävistä)	75,6	75,2	75,2
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% , A+B -tehtävistä)	95,5	95,4	95,4
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1 —4	—	3,20	—
Suoritteet			
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät enintään, kpl	22 654	21 897	22 000
A ja B hälytystehtävien määrä enintään, kpl	467 777	447 276	489 000
A, B ja C hälytystehtävien määrä enintään, kpl	1 011 312	879 865	1 050 000

Rikostorjunta

Rikostorjunnassa tavoitteena on perustutkinnan turvaaminen ja rikosten tehokas esikäsittely, joka vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen. Toiminnassa painotetaan lisäksi henkilökohtaiseen koskemattomuuteen eli henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, seksuaalirikosten sekä yhteiskunnan ja elinkeinoelämän rakenteita murentavien rikosten torjuntaa. Erityisesti huomioidaan lapsiin kohdistuvat rikokset ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan torjunta sekä varmistetaan osapuolten ohjaus moniviranomaismalleihin ja tukipalveluihin. Lisäksi jatketaan väkivaltaisiin ääriliikkeisiin liittyvien rikosten ja viharikosten torjuntaa ja vakavien sekä vaarallisten vihjeiden tunnistamiskyvyn ja tiedonkulun parantamista. Toimintaympäristön nopean muutoksen johdosta ammattimaisen ja järjestäytyneen rikollisuuden estäminen ja selvittäminen sekä tiedonhankinta korostuvat.

Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikennesuoritteet) ja poliisin rikostorjunnan tuloksellisuus säilytetään nykytasolla. Esitutkintalain ja seksuaalirikosten kokonaisuudistus tulevat toteutuessaan voimaan vuonna 2023 ja vaikuttamaan

vaikuttaen poliisin rikostorjuntaan. Rikosprosessiketjun nopeuttamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi jatketaan syyttäjäyhteistyötä rikosprosessin kehittämistä yhteensovittaen.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi pyritään reaaliaikaiseen rikostutkintaan ja tuloksellisuuden säilyttämiseen v. 2022 tasolla. Rikoshyödyn tehokas takaisinsaanti huomioidaan eri rikoslajeissa. Talousrikostorjuntaa toteutetaan harmaan talouden torjuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa kehitetään. Ympäristörikostorjuntaa kehitetään poliisin osaamista lisäämällä ja moniviranomaistoimintaa hyödyntämällä. Ihmiskaupparikosten torjuntaa jatketaan ja tiivistetään edelleen moniviranomaisyhteistyötä.

Yhteiskunnan ja yksilöiden kannalta haitallisinta tietoverkkorikollisuutta ja erityisesti kriittiseen infrastruktuuriin kohdentuvaa tietoverkkorikollisuutta torjutaan yhteistyössä muiden viranomaisten, yritysten ja järjestöjen kanssa. Yksittäisiin kansalaisiin kohdistuvaa tietoverkkorikollisuutta torjutaan erityisesti viestimällä uusista rikoksentekotavoista.

Poliisi paljastaa edelleen törkeää huumausainerikollisuutta, kiinnittää huomiota käyttäjien tehokkaaseen hoitoonohjaukseen viranomaisyhteistyössä ja panostaa verkkotiedusteluun. Poliisi pyrkii vaikeuttamaan järjestäytyneen rikollisuuden toimintaa ja integroitumista yhteiskuntarakenteisiin hallinnollisessa torjuntamenettelyssä sekä tukee henkilöiden irtautumista järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä (Exit-toimenpiteet).

Rikostorjunta

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	78	76	72
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	3 897	3 954	4 130
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	408 640	422 736	464 200
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), euroa	1 350,2	1 547	1 726
Palvelukyky ja laatu			
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	49,2	47,2	49,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), ka, vrk	167	172	170
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	37,8	36,6	37,8
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	66,2	62,5	66,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisällöloaika, ka, vrk, enintään	497	505	508
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	3,00	—
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	2,80	—
Onnistuminen huumarikosten selvittämisessä/paljastamisessa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	2,90	—
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	2,80	—
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	2,70	—
Onnistuminen viharikosten selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	2,90	—
Onnistuminen tietoverkkorikollisuuden torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	—	3,00	—
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	49,2	50,9	50,9
Suoritteet			

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Kaikki selvitetty rikokset, määrä, sis. liikennerikkomukset	318 880	286 745	315 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	302 642	273 230	300 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	50,1	57,55	53,0
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	40,4	53,29	40,0
Päätettyjen talousrikosten määrä, kpl	2 093	1 446	2 000
Avoimna olevien talousrikosten määrä, kpl	3 182	2 992	3 200
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä, kpl	401	594	570
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä, kpl	36 812	35 956	36 902
Poliisiin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	1 310	1 081	1 050

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri

Lupahallinto

Poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti. Pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana ovat sähköiset palvelut, myös erityisryhmien palvelutarpeet varmistaen. Sähköisen asioinnin käyttöaste säilyy suunnitelmallisesti korkealla tasolla.

Lupapalvelut tuotetaan kokonaistaloudellisesti ja kustannustehokkaasti turvaten maksullisen lupahallinnon riittävä palvelutaso, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien.

Maksullinen lupahallinto (lupapalvelu)

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisin käsittelemät maksulliset asiat/maksullinen lupa-htv)	3 255,2	4 166	3 924
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet (maksullinen)	332	330	330
Lupahallinnon tuottoennuste/arvio, 1 000 euroa	50 704	50 000	50 000
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1 000 euroa	48 596	50 000	50 000
Taloudellisuus (kustannukset/poliiisin käsittelemät maksulliset asiat), euroa	45	36	39
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, %	101,9	100	100
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1—4 ¹⁾	—	3,39	—
Sähköisen asioinnin käyttöaste (%)	77	77,9	77
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), % ²⁾	51,8	50	50
Käyntiasioinnin asiakasmäärän kehitys	771 000	830 000	800 000
Suoritteet			
Poliisiin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, kpl	1 080 734	1 375 000	1 295 000

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri

²⁾ Ajanvarausten määrä/asiakaskäyntimäärä

Poliisikoulutus

Poliisin henkilöstö- ja osaamistarpeeseen vastataan molemmilla kansalliskielillä annettavalla tutkinto- ja täydennyskoulutuksella. Poliisiammattikorkeakoulussa voi myös suorittaa pelastusalan päällystötutkinnon, jota toteutetaan yhteistyössä Pelastusopiston kanssa. Koulutusta järjestetään myös eri sidosryhmille sekä yksityisille toimijoille.

Tutkintokoulutuksen opetussuunnitelmia kehitetään jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisiksi. Koulutusten sisällöissä ja tavoitteissa painotetaan mm. kansainvälisen poliisiyhteistyön, monikulttuurisuuden ja uusien tietojärjestelmien edellyttämiä tietoja ja taitoa. Koulutusten tuottavuutta ja saavutettavuutta parannetaan laajentamalla verkko-opetuksen tarjontaa. Poliisiammattikorkeakoulu tuottaa tutkimustietoa poliisitoiminnan, sisäisen turvallisuuden ja oppilaitoksen opetuksen kehittämiseen.

Poliisikoulutus

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Taloudellisuus			
Poliisiammattikorkeakoulun kokonaiskustannukset, 1 000 euroa	28 552	26 500	26 500
Henkilötyövuodet	190,5	189,0	189,0
Poliisi (AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	210	190	190
Poliisi (ylempi AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	284	250	250
Palvelukyky ja laatu			
Poliisi (AMK) -tutkinnosta tavoiteajassa valmistuneet, %	93	92	92
Suoritteet			
Poliisi (AMK) koulutukseen hakevien lukumäärä aloituspaikkaa kohden	11,1	10	10
Poliisi (AMK) koulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	317	400	400
Poliisi (AMK) koulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	366	290	308
Julkaisut, kpl	55	38	38

Yhteiset palvelut - tukitoiminnot ja muut tehtävät

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Yhteiset palvelut - tukitoiminnot¹⁾			
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	1 733	1 612	1 590
Yhteiset palvelut - muut tehtävät²⁾			
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	677	703	801
Muiden tehtävien kustannukset, 1 000 euroa	61 018	62 403	69 838

¹⁾ Tukitoiminnot = taloushallinto, henkilöstöhallinto, materiaalitoinnot, tietotekniikka, tutkimus- ja analyysitoiminto, koulutus, työhyvinvointi, konsernipalvelut, ohjaustoiminnot

²⁾ Muut tehtävät = vartijat, vankilatoiminnot, vankikuljetukset, virka-avut, löytötavaratoiminto, kantelu- ja valitusasiat, lupahallinnon erillistoiminnot

Henkiset voimavarat

Poliisin henkilöstön osaaminen vastaa toimintaympäristön tarvetta. Työsuojelun keinoin varmistetaan työn turvallisuus ja terveellisyys. Erityistä huomiota kiinnitetään työkyvyn tukemiseen vartijoiden ja rikostutkinnassa työskentelevien henkilöiden työhyvinvoinnin edistämiseen. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä poliisin moninaisuutta edistetään. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti jatketaan toimenpiteitä, joilla pyritään turvamaan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat.

Henkiset voimavarat

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet ¹⁾	10 157	10 220	10 490
Naisia, %-osuus	31,4	31,5	31,6
Poliisimiehet, htv	7 418	7 535	7 701
Naisia, %-osuus	20,0	20,2	20,4
Opiskelijat, htv ²⁾	273	272	233
Naisia, %-osuus	37,9	38,0	38,1
Muu henkilöstö, htv	2 466	2 413	2 556
Naisia, %-osuus	65,0	65,2	65,4
Naisten %-osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	14,8	14,9	15,0
Sairauspoissaolot, pv/htv	9,2	9,0	9,0
Työtyytyväisyysindeksi ³⁾	-	3,3	-

¹⁾ Lähde PolStat, kaikki momentit. Vuoden 2020 toteutumassa poliisin momentilta 26.10.01 palkattujen osuus yht. 10 116 htv, muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 48,9 htv. Vuoden 2021 arvioissa muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 40 htv. Vuoden 2022 tavoitteessa muilta momenteilta palkattavien osuus yht. 40 htv.

²⁾ Opiskelijoilla tarkoitetaan käytettävissä olevaan työvoimaan luettavat opiskelijat, jotka ovat työssäoppimisjaksolla työ- tai kenttäharjoittelussa.

³⁾ Työtyytyväisyysindeksi mitataan poliisin henkilöstöbarometrissä. Seuraava poliisin henkilöstöbarometri toteutetaan vuonna 2021.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	883 255	867 103	970 192
Bruttotulot	70 412	69 785	69 991
Nettomenot	812 843	806 318	900 201
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	34 103		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	59 794		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	59 181	57 247	58 638
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	57 221	57 247	58 638
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	1 960	—	—
Kustannusvastaavuus, %	103	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ajokorttilain uudistus	1 210
Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	50
Harmaan talouden torjunta (HO 2019)	-390
HE eläinten hyvinvointilaki	1 811
Henkilötunnuksen uudistamista koskeva lainsäädäntö	360
HE poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta	6 905
HE Terroristisen verkkosisällön leviämisen estäminen (TCO)	260
HTV-määrän ylläpito ja ihmiskauppayksikön jatko, kertaluonteisen lisäyksen poisto	-10 600
ICT-suorituskyvyn ylläpito ja modernisointi ml. Virve	20 351
IO (Interoperability)	1 520
Lastensuojelulain muutoksesta aiheutuva virka-aputehtävien määrän kasvu	2 600
Lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen virka-avun maksuttomuus - kustannusten kompensointi poliisille	1 200
Lähestymiskiellon tehostaminen	1 117
Poliisimiesten määrän nosto vuoteen 2023 mennessä 7 500 htv tasolle (HO 2019)	8 000
Poliisin kestävä kehityksen edistäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen	655
Poliisin materiaallinen varautuminen	4 410
Poliisin toimintaan kohdistuvat menolisäykset	9 000
Poliisin toimitilojen vuokrankorotukset (Senaatin listalla olevat toimitilahankkeet)	2 567
Poliisitoimen rahoitustason nosto toiminnan tason säilyttämiseksi v. 2022 tasolla	17 456
Rajanylitystietojärjestelmän (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisen ja käyttöönoton aiheuttamat kustannukset	690
Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus	854
SIS -asetusmuutos, kertaluonteisen lisäyksen poisto	-1 377
Tehokkaan rahanpesun estämisen ja valvonnan täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pilari2)	993
Tehokkaan rahanpesun estämisen ja valvonnan täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pilari2), TA 2022 kertaluonteisen lisäyksen poisto	-1 289
Terveet ja turvalliset toimitilat	5 604
Titukri, poliisin resursointi vakavimpien ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvien tietoverkkorikosten torjunnassa ja tutkinnassa (kyber)	1 400
Toimitilaindeksin sekä sähkö- ja siivouskustannusten nousu	4 100
Toimitilat (HO 2019)	1 500
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-1 952
Matkustussäästö	-565
Palkkausten tarkistukset	11 920
Toimistotilasäästö	-717
Yhteensä	89 643
2023 talousarvio	895 961 000
2022 II lisätalousarvio	17 109 000
2022 talousarvio	806 318 000
2021 tilinpäätös	838 534 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 49 405 000 euroa.

Selvitysosa: Suojelupoliisi on turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, joka torjuu Suomeen kohdistuvia kansallisen turvallisuuden uhkia ja tuottaa tietoa uhkien ennalta ehkäisemiseksi. Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi ja havaita, estää ja paljastaa ennalta toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä. Suojelupoliisin tuottama tiedustelutieto on oleellinen osa kansallisen turvallisuuden uhkien torjuntaa ja ulko- ja turvallisuuspoliittista päätöksentekoa.

Vuonna 2019 voimaan tulleen siviilitiedustelulainsäädännön myötä suojelupoliisi sai uusia tehtäviä, jonka seurauksena tiedustelun merkitys toiminnassa on korostunut. Suojelupoliisi on saanut mm. oikeuden tiedonhankintaan ulkomailla ja oikeuden saada tietoa Suomen rajan ylittävistä tietoliikenteestä tietoverkoissa. Lisäksi, Suojelupoliisi tuottaa Suomessa kaikki turvallisuusselvitykset puolustushallinnon turvallisuusselvityksiä lukuun ottamatta. Suojelupoliisin toimintaa ohjaavat sisäministeriön asettamat siviilitiedustelun painopisteet, joilla viraston tiedonhankintaa ja raportointia ohjataan. Painopisteet yhteensovitetään vuosittain sotilastiedustelun kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Turvallisuusympäristön kehitys entistä ennakoimattomampaan suuntaan korostaa tiedustelulla hankitun analysoidun tiedon merkitystä päätöksenteossa. Suojelupoliisi julkaisi uuden strategiansa syksyllä 2021. Sen avulla Suojelupoliisi haluaa parantaa erityisesti tiedonhankintaa, toimintakulttuuria ja yhteistyötä. Järjestelmällinen, tavoitteellinen ja kohdennettu tiedonhankinta on toiminnan perusta. Tieto on analysoitava ja tarjottava päätöksentekijöille oikeaan aikaan ja selkeässä muodossa. Suojelupoliisi hankkii tietoa, jota valtiojohto ja muut kumppanit eivät muualta saa.

Suojelupoliisille ehdotetaan voimavaroja, joilla mahdollistetaan lainsäädännön mukaisten toimivaltuuksien tehokas ja asianmukainen soveltaminen, varmistetaan suojelupoliisin kyky vastata toimintaympäristön nopeaan muutokseen ja siten luodaan edellytykset kansallisen turvallisuuden täysipainoiselle suojaamiselle. Erityisesti tämä tarkoittaa henkilöstöressurssien lisäksi panostamista suojelupoliisin teknisen tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittävään ylläpitoon.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilöstömenot	34 738	33 958	40 594
Toimitilamenot	6 188	5 634	5 009
ICT-menot	10 688	16 275	10 018
Muut menot	4 500	7 512	5 566
Tulot	-8 535	-9 280	-9 280
Yhteensä	47 578	54 099	51 907

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Suojelupoliisi

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Toiminnan tuloksellisuus			
Kirjalliset raportit	113	120	120
Suulliset taustoitukset	196	150	320
Turvallisuusselvitykset, kp ¹⁾	90 378	90 700	90 700
— Suppeat	35 566	27 950	27 950
— Perusmuotoiset	36 734	41 200	41 200
— Laajat	412	650	650
— Liitetyt	17 666	20 900	20 900

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Kansalaisuusasialausunnot	104	130	130
Oleskelu- ja työlupa-asioita koskevat lausunnot	1 441	1 200	1 200
Viisumihakemuksia koskevat lausunnot	323	300	300
Turvapaikkalausunnot	-	5	5
Voimavarojen hallinta			
Toimintamenorahoitus	42 946	44 553	49 405
Henkilötyövuodet	518	505	545
Sairauspoissaolot, pv/htv	5,8	7,0	6,0
Työtyytyväisyysindeksi	3,7	3,7	3,8

¹⁾ Turvallisuusselvitysten suoritteiden kokonaismäärät sisältävät sekä maksulliset että maksuttomat suoritteet.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	56 113	50 101	58 685
Bruttotulot	8 535	9 280	9 280
Nettomenot	47 578	40 821	49 405
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	19 463		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	15 780		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	7 382	7 828	7 834
— muut tuotot	307	300	300
Tuotot yhteensä	7 689	8 128	8 134
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	5 397	5 868	5 880
— osuus yhteiskustannuksista	2 126	2 260	2 254
Kustannukset yhteensä	7 523	8 128	8 134
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	166	0	0
Kustannusvastaavuus, %	102%	100%	100%

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Helsingin uuden toimitilan suunnittelu/henkilöresurssit (kertarahoitus)	200
Henkilötunnuksen uudistamisen hanke (HETU) riittävyysratkaisun osalta	25
Kasvaneet toimitilavuokrat	1 386
Pysyvä resurssilisäys laittoman tiedustelun sekä valtiollisen vaikuttamisen torjuntaan (n. 25 htv) (kyber)	2 200
Siirto momentille 26.30.03	-350
Suojelupoliisin ICT-infran turvallisuuden varmistaminen (kyber)	2 750
Suojelupoliisin tietojärjestelmäkokonaisuuden ylläpito	2 800
Suojelupoliisin toimitilahanke, kertaerän poistuminen	-200
Toimitilakustannukset	-460
Varakonesali	-250
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-58
Matkustussäästö	-35
Palkkausten tarkistukset	636
Toimistotilasäästö	-60
Yhteensä	8 584

2023 talousarvio	49 405 000
2022 II lisätalousarvio	5 998 000
2022 talousarvio	40 821 000
2021 tilinpäätös	43 895 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden ja maastapoistettavien tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) maasta poistettavien identifioinnista ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen palautusten täytäntöönpanon valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden koulutus-, matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen
- 6) maastapoistamista ja sen kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maasta poistamiskuljetukset	3 808 000
Tulkkaus- ja käännöspalvelut	1 550 000
Noutokuljetukset	250 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	300 000

Valmiusryhmän käyttö	1 700 000
Yhteensä	7 608 000
2023 talousarvio	7 668 000
2022 talousarvio	7 608 000
2021 tilinpäätös	3 608 000

21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän kehitystyöhön liittyviin palveluhankintoihin.

Momentille nettobudjetoidaan hankkeen mahdollisesti saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tuki-osuus.

2023 talousarvio	8 350 000
2022 talousarvio	6 850 000
2021 tilinpäätös	401 000

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos toimii sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden alueilla. Rajavartiolaitos on osa eurooppalaista raja- ja merivartiostoa ja osa Suomen puolustusjärjestelmää. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin olosuhteissa. Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina ovat rajaturvallisuus, turvallisuus merialueilla sekä alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius.

Rajavartiolaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Suomen rajavalvonta on järjestetty uskottavasti. Luvattomat rajanylitykset, rajat ylittävä rikollisuus ja muu laiton toiminta paljastetaan ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni
- Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä apua
- Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaa tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia
- Rajavartiolaitos kykenee havaitsemaan ja vaikuttamaan tilanteisiin, jotka uhkaavat alueellista koskemattomuutta
- Rajavartiolaitoksen toiminta ja näkyvyys lisäävät turvallisuutta ja palvelujen saatavuus on hyvä.

Rajavartiolaitoksen toiminnalliset tulostavoitteet

Tunnusluku/mittari	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	90	90	96
Vaikuttavuus (ind)	94	96	96
— Rajaturvallisuus (1—5)	3,9	4,0	4,0
— Turvallisuus merialueilla (1—5)	3,7	4,0	4,0
— Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1—5)	3,9	3,8	3,8
Kustannusvaikuttavuus (ind)	87	97	108

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 307 858 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokrakompensatioon
- 2) Sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin
- 3) Eurooppalaisen raja- ja merivartioviraston pysyvän joukon sekä raja- ja merivartioviraston toimintaan osallistumisen menoihin.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen henkilöstön palkkamenot ja lakisääteisestä toiminnasta aiheutuvat muut toimintamenot. Investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat, kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot maksetaan momentilta 26.20.70.

Momentilta maksetaan sisäministeriön rajavartio-osaston menoja (arviolta noin 1,3 milj. euroa ja 10 htv:n menot).

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	185 482	188 000	195 000
Toimitilamenot	31 000	41 000	45 000
ICT-menot	23 500	34 000	37 000
Muut menot	49 440	42 000	48 000
Tuotot	-8 388	-12 000	-9 500
Yhteensä	281 034	293 000	315 500

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön ja siirtyviksi arvioidut määrärahat.

Sisäministeriön asettamat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet

Rajavartiolaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

1. Rajavartiolaitos varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
2. Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
3. Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Rajaturvallisuus

Suomen ulkorajavalvonta on tehokasta ja uskottavaa. Rajavartiolaitos vahvistaa Suomen turvallisuutta ja torjuu Suomeen ja Eurooppaan kohdistuvia turvallisuusuhkia ulkorajoilla. Rajaliikenne on turvallista ja sujuvaa. Rikostorjunta on vaikuttavaa. Rajavartiolaitos lisää ihmisten turvallisuutta rajaseudulla ja saaristossa.

Rajaturvallisuus

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Rajaturvallisuus (1—5)	4,1	3,8	3,8
Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,7	3,4	3,4
Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	2,9	3,2	3,7
Rajavalvonta			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,1	3,9	3,8
— Rajatilanekuvan laatu (1—5)	4,3	3,9	3,9
— Rajatarkastusten laatu (1—5)	3,8	2,8	2,1
— Rajatapahtumien estäminen (1—5)	4,3	5,0	4,4
— Rajatapahtumien paljastaminen (1—5)	2,5	3,7	3,7
— Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikos- ten selvitystaso (1—5)	3,3	3,2	2,9
Rajavartiolaitoksen antama viranomaisapu	5,0	3,1	2,9
Partiointi (h)	338 517	260 530	259 285
Tekninen valvonta (h)	4 293 681	4 500 000	4 500 000
Rajatarkastukset (milj. hlöä)	2,0	4,0	4,0
Pääsyn epääminen (hlöä)	683	646	1020
Valtionrajarikos (kpl)	219	140	140
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	91	84	79
Turvallisuuspalvelut harva-alueella (kpl)	1677	532	467
Rajaturvallisuus			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	273,3	256,6	256,4
Henkilötyövuodet	2 627	2 567	2 585
Tuottavuus (ind)	88	90	82
Taloudellisuus (ind)	79	85	80

Turvallisuus merialueilla

Suomen meripelastusjärjestelmä on luotettava. Rajavartiolaitoksella on välitön johtamis- ja toimintavalmius merelliin monialaonnettomuuksiin. Rajavartiolaitos edistää merellisen ympäristön suojelua.

Turvallisuus merialueilla

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Turvallisuus merialueilla (1—5)	4,2	4,6	4,6
Meripelastus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,7	4,6	4,6
Meripelastustehtävät (kpl)	1 338	1 443	1 443
Merellisen ympäristön suojelu			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,3	3,3	3,3
Turvallisuus merialueilla			
Kustannukset (milj. euroa)	13,2	13,8	13,9
Henkilötyövuodet	127	138	140

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuottavuus (ind)	141	105	103
Taloudellisuus (ind)	127	99	100

Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius

Rajavartiolaitoksella on hyvä toimintakyky yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rajavartiolaitoksella on hyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen.

Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1—5)	3,9	3,8	3,8
Häiriö- ja poikkeusolovelmiuden ylläpito			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,2	3,9	3,9
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,6	3,7	3,7
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	16,8	16,7	18,8
Henkilötyövuodet	162	167	189
Tuottavuus (ind)	139	162	169
Taloudellisuus (ind)	125	154	164

Henkiset voimavarat

Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen pidetään tehtävien edellyttämällä tasolla.

Henkiset voimavarat

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet	2 916	2 900	2 950
Sairauspoissaolot (pv/htv)	6,4	6,8	6,8
Työilmapiiri (1—5)	3,7	3,7	3,7

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	289 422	286 752	317 858
Bruttotulot	8 388	12 000	9 500
Nettomenot	281 034	274 752	307 858
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	33 767		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	37 766		

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	5 029	5 730	4 000
— EU:lta saatava rahoitus	70	400	500
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	45	50	50
Tuotot yhteensä	5 144	6 180	4 550
Hankkeiden kokonaiskustannukset	7 455	9 088	6 594
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-2 311	-2 908	-2 044
Omarahoitusosuus, %	31	32	31

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvät joukot	420
HETU-uudistus	200
Immolan, Ivalon ja Onttolan vuokratilavien nousu	970
Interoperability hanke	450
Kyberkyvykkyys (kyber)	1 700
Operatiivisen suorituskyvyn turvaaminen	-7 000
Rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän turvaaminen (HO2019)	1 000
Rajavartijamäärän turvaaminen	1 825
Siirto momentille 26.30.03	-1 250
Toimitilaturvallisuuden parantaminen	-2 400
Valmiuspaketti	30 000
Virve 2.0 käyttöönotto	305
Vuokratilavien nousu	4 330
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-637
Matkustussäästö	-632
Palkkausten tarkistukset	3 825
Yhteensä	33 106

2023 talousarvio	307 858 000
2022 II lisätalousarvio	25 169 000
2022 I lisätalousarvio	1 485 000
2022 talousarvio	274 752 000
2021 tilinpäätös	285 033 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 188 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin

- 2) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 3) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin
- 4) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin
- 5) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin
- 6) uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin.
- 8) uuden valvontalentokoneen hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuna sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Selvitysosa: Momentin määrärahasta on tarkoitus käyttää uusien valvontalentokoneiden hankintaan 163,00 milj. euroa, maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uudistamiseen 15,00 milj. euroa, momentin peruskehysten nostoon 5,50 milj. euroa, partioveneiden järjestelmäpäivityksiin 2,10 milj. euroa, nopeiden veneiden hankintaan 2,23 milj. euroa, ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin noin 0,42 milj. euroa sekä ulkovartiolaiva Turvan varusteluun 0,25 milj. euroa.

2023 talousarvio	188 500 000
2022 II lisätalousarvio	—
2022 I lisätalousarvio	—
2022 talousarvio	5 000 000
2021 tilinpäätös	191 019 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tavoitteena on, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimi voi myös tuottaa terveydenhuollon kanssa sovittuja ensivaste- ja ensihoitopalveluja. Pelastustoimi parantaa yhteiskunnan turvallisuutta onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, pelastustoiminnan ja siviilivalmiuden avulla. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen ja pelastustoimi osallistuu aktiivisesti alan kansainväliseen yhteistyöhön.

— Pelastustoimen ohjauksen seurauksena pelastuslaitokset vahvistavat onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia sekä onnettomuuksien ja vahinkojen määrä vähenee.

— Uudelleen organisoitu pelastustoimi lisää suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta.

— Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen varmistaa laadukkaat palvelut ja niiden saatavuuden valtakunnallisesti yhdenmukaisina.

— Sisäministeriön vuorovaikutus ja yhteistyö tukee ohjattavien virastojen tulostavoitteiden saavuttamista sekä yhteistyö toimialan viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa on säännönmukaista ja toimivaa.

— Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun järjestelyt vastaavat riskiarvioissa tunnistettuihin riskeihin.

— Kansallinen ja kansainvälinen siviilivalmiuden yhteistyö ja -toiminta edistää Suomen kykyä selviytyä kriiseistä ja antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua.

- Alueelliset varautumisen ja valmiuden vahvistetut ja yhteensovitetut järjestelyt vastaavat kansallisesti ja alueellisesti merkittäviä riskejä.
- Suomi hyödyntää täysimääräisesti unionin pelastuspalvelumekanismien uuden rescEU -poolin mahdollisuuksia ja EU-rahoitusta kansallisen valmiuden ja suorituskykyjen kehittämisessä.
- Osaamisen kehittäminen ja työkuorman jakaminen sekä yhdessä tekeminen vahvistavat työhyvinvointia ja parantavat työn tuloksia sekä laatua.

Pelastusopistolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Pelastusopiston koulutus ja TKI-toiminta on laadukasta ja vastaa tarvetta.
- Pelastustoimen koulutusjärjestelmä vastaa turvallisuusympäristön haasteisiin.
- Kansainvälisen pelastustoiminnan valmiutta ylläpidetään.
- Pelastusopisto varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Vastuun pelastustoimen tehtävien hoitamisesta jakavat sisäministeriö, hyvinvointialueen pelastustoimet, Helsingin kaupunki ja Pelastusopisto. Valtion talousarviosta, sisäministeriön pääluokasta, rahoitetaan sisäministeriön pelastustoimen ja siviilivalmiuden valtakunnallinen johtaminen, ohjaus ja kehittäminen sekä Pelastusopiston toiminta. Hyvinvointialueen pelastustoimien järjestämät palvelut rahoitetaan valtion talousarviosta, valtiovarainministeriön pääluokasta.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on osa pelastustoimen strategiaa. Pelastustoimen palveluiden taso ja laatu pyritään turvaamaan yhdenvertaisena kaikilla alueilla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteen toimeenpanoa edistetään pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman kautta.

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen. Hätäkeskuslaitoksen tuottamat palvelut ovat ensimmäinen lenkki auttamisen ketjussa. Hätäkeskuspalvelujen vaikutus kohdistuu suoraan väestöön sekä osaltaan pelastustoimen, poliisitoimen että sosiaali- ja terveystoimen palvelutasoon.

Hätäkeskuslaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Hätäkeskukset vastaavat nopeasti ja välittävät avuntarpeeseen tarkoituksenmukaisen avun viivytyksettä.
- Hätäkeskuslaitoksen toiminta ja palvelut ovat luotettavia ja lisäävät turvallisuuden tunnetta.
- Hätäkeskustoiminta on varmistettu kaikissa oloissa.
- Hätäkeskuspalvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko maassa.
- Hätäkeskuslaitos edistää aktiivisesti sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista henkilövalintojen haku- ja valintamenettelyssä.
- Olemassa olevaa henkilöstöresurssia käytetään optimaalisesti palvelutarpeen mukaisesti (kohdentaminen) huomioiden henkilöstön jaksaminen.

— Hätäkeskuslaitos varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Ilmastomuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

— Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 572 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen
- 4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin
- 5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastustoimen valtakunnallista ohjausta ja johtamista vahvistetaan tavoitteena yhdenmukainen ja laadukas pelastustoimi ja pelastustoimen järjestelmä. Pelastustoimi edistää hyvinvointialueella pelastustoimen palveluiden kehittämistä järjestämisvastuun mukaisesti.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	286	100	1 900
Toimitilamenot	0	0	0
ICT-menot	496	1 000	3 500
Muut menot ²⁾	2 683	3 400	3 300
Tulot	0	0	0
Yhteensä	3 465	4 500	8 700

¹⁾ Pelastusopiston toimintamenot (koulutuksen varsinaiset toimintamenot ja kansainvälinen pelastustoiminta) esitetään siirrettäväksi omaksi momentikseen 26.30.03 1.1.2023 alkaen. Tässä taulukossa ei esitetä Pelastusopiston menoja ja tuloja. Luvut sisältävät siirretyt määrärahat.

²⁾ Sisältää asiantuntija- ja tutkimuspalvelut

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimi kykenee toimimaan nopeasti ja tehokkaasti onnettomuustilanteissa. Pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani.

Pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin pohjautuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä ja uhkista.

Pelastustoimi selvittää ja yhdenmukaistaa pelastustoimen ja siviilivalmiuden järjestelmän suorituskykyä ja kykyä vastata toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpeisiin.

Pelastustoimi ja varautuminen

Tavoite	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika (mediaani) (m:ss), enintään	7:41	7:45	7:40

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisy. Pelastustoimi vahvistaa onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia ja kehittää onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvää arviointia. Onnettomuuksia ja niiden seurauksia ehkäistään parantamalla ihmisten ja yhteisöjen omatoimista varautumista, lisäämällä väestön turvallisuustietoisuutta ja -osaamista sekä toteuttamalla pelastuslaitosten laatimien valvontasuunnitelmien mukaisia toimia.

Onnettomuuksien ehkäisy

Tavoite	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Hätäkeskukseen liitettyjen paloilmoittimien tarkastustehtävien määrä (kpl), enintään	16 713	16 000	16 000
Valvontatehtävät (suunnitellut/toteutuneet) (%), vähintään ¹⁾	95	95	98
Omaisuusvahingot (milj. euroa)	169	140	140

¹⁾ Kattaa valvontasuunnitelman mukaisen määräaikaisen valvonnan.

Siviilivalmius ja alueellinen varautuminen

Siviilivalmiuden ja alueellisen varautumisen tavoitteena on, että alueella toimivilla viranomaisilla ja muilla julkishallinnon toimijoilla, järjestöillä ja elinkeinoelämällä on yhteinen ymmärrys alueen riskeistä ja jaettu käsitys eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä sekä kyvystä toimia häiriötilanteissa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	21 852	25 220	8 572
Bruttotulot	2 280	2 600	-
Nettomenot	19 572	22 620	8 572
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 185		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 170		

¹⁾ Pelastusopiston toimintamenot esitetään siirrettäväksi 1.1.2023 alkaen omaksi momentiksi 26.30.03. Vuosien 2021 ja 2022 luvut sisältävät Pelastusopiston menot.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

DigiFinland Oy:n pääoman palautus sisäministeriölle	-1 000
Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	270
Pelastajakoulutuksen lisäys	-1 950
Pelastusopiston koulutuksen ja TKI-toiminnan laadukkaan ja tarvetta vastaavan toiminnan turvaaminen	-2 400
Pelastusopiston osuuden pelastustoimen toimintamenoista siirto momentille 26.30.03 Pelastusopiston toimintamenot	-14 029
Pelastustoimen digitalisoinnin sekä kyberturvallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen	2 030
Pelastustoimen ja varautumisen valtakunnalliset johtamisjärjestelyt sekä suorituskyvyn turvaaminen	1 360
Siirto momentille 26.30.03 (säästön purku)	-100
Valtakunnallinen pelastustoimen johtaminen ja tilannekuva	1 480
Virve 2.0 käyttöönotto	215
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-28
Matkustussäästö	-48
Palkkausten tarkistukset	154
Toimistotilasäästö	-2
Yhteensä	-14 048

2023 talousarvio	8 572 000
2022 II lisätalousarvio	716 000
2022 talousarvio	22 620 000
2021 tilinpäätös	19 557 000

02. Häätakeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 71 180 000 euroa.

Selvitysosa: Häätakeskuslaitos varautuu häätakeskusjärjestelmän jatkokehittämiseen vuosina 2023—2026.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	37 892	40 664	41 500
Toimitilamenot	3 879	3 726	4 000
ICT-menot	18 346	27 000	22 365
Muut menot	5 228	4 236	7 315
Tulot	-3 451	-4 000	-4 000
Yhteensä	61 894	71 626	71 180

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Tuloksellisuustavoitteet

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Hätäkeskus vastaa hätäpuheluun nopeasti			
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	88	90	90
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitoksen palveluihin			
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikolla 1—5), vähintään	4,55	-	4,6
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus			
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus, käyttöaste (%)	100	99,99	99,99

Hätäkeskuslaitos

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuotokset			
Hätäilmoitusten määrä, kpl, josta	2 782 980	2 800 000	2 800 000
— vastatut hätäpuhelut, kpl	2 754 870	2 700 000	2 700 000
— välitettyjen tehtävien määrä, kpl	1 488 290	1 500 000	1 500 000
Panokset			
Henkilötyövuodet	598	600	630
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/päivystyshenkilöstö	6 160	6 200	6 200
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/asukas, enintään	11,6	12	13
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus, enintään	23,1	24	25
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5) ¹⁾	-	3,3	-
Henkiset voimavarat			
Henkilöstön määrä	607	610	630
Päivystyshenkilöstön määrä (päivystäjät, ylipäivystäjät, vuoromestarit ja johtokeskuspäivystäjät)	460	470	500
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5) ²⁾	3,25	-	3,4
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	18,2	16,0	15,0

¹⁾ Kysely toteutetaan syksyllä 2021.

²⁾ Kysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	65 345	70 160	75 180
Bruttotulot	3 451	4 000	4 000
Nettomenot	61 894	66 160	71 180

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 755		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 059		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hätäkeskuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien ml. esteettömyysdirektiivin toimeenpanosta aiheutuvat muutokset			350
Hätäkeskuslaitoksen HTV-tason turvaaminen			1 000
Hätäkeskuspäivystäjäturssien turvaaminen (HO 2019)			500
Hätäviestijärjestelmän uudistamisprojekti hätäkeskustoiminnan kyberturvallisuuden ja toimintavarmuuden parantamiseksi (kyber)			2 350
Siirto momentille 26.30.03			-350
Virve 2.0 käyttöönotto			630
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-134
Matkustussäästö			-61
Palkkausten tarkistukset			743
Toimistotilasäästö			-8
Yhteensä			5 020

2023 talousarvio	71 180 000
2022 II lisätalousarvio	3 207 000
2022 talousarvio	66 160 000
2021 tilinpäätös	60 198 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 18 289 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Pelastusopistosta annetun lain (607/2003) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten korvaamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastusopisto on ainoa valtakunnallinen pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammattilaisia kouluttava oppilaitos, jonka tehtävänä on tutkintokoulutusten kehittäminen ja koulutustarpeisiin vastaaminen. Pelastusopiston lakisääteisenä tehtävänä on antaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta, pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan täydennyskoulutusta sekä normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta. Pelastusopisto vastaa pelastustoimen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä sekä sopimushenkilöstön päällystön ja vastaavan kouluttajan koulutuksesta. Lisäksi Pelastusopiston tehtävänä on kansainvälisen pelastustoiminnan

asiantuntijoiden kouluttaminen, rekrytointi, lähettäminen ja muodostelmien logistiikka kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 arvio
Henkilöstömenot	8 308	8 858	10 117
Toimitilamenot	3 848	3 947	4 023
ICT-menot	1 011	1 200	1 200
Muut menot	5 163	7 599	5 936
Tulot	-2 280	-2 141	-2 250
Yhteensä	16 050	19 463	19 026

¹⁾ Momentti esitetään perustettavaksi 1.1.2023 alkaen. Taulukossa on huomioitu momentin 26.30.01 pelastustoimen toimintamenot käyttö Pelastusopistossa. Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

Pelastusopiston koulutusjärjestelmä luo pohjan pelastustoimen ja hätäkeskusten henkilöstön osaamiselle ja valmiudet pelastusalan kansainvälisiin avunantotehtäviin. Tutkintoon johtavan koulutuksen opetussuunnitelmat luodaan ammattien kehitysnäkymien pohjalta niin, että ne muodostavat ammatillisesti etenevän jatkumon, jossa huomioidaan myös täydennyskoulutustarpeet.

Pelastusopisto huolehtii osaltaan pelastustoimen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta, tutkimustoiminnan koordinoinnista sekä tarvittaessa muistakin Pelastusopiston toimialaan soveltuvista tehtävistä.

Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoiminta tuottaa tutkittua tietoa, esimerkiksi analyysejä ja tilastokatsauksia, pelastustoimen ja sisäisen turvallisuuden kehittämisen tueksi.

Koulutus ja tutkimustoiminta

	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuotokset			
Pelastajatutkintojen määrä, kpl, vähintään	114	137	144
Hätäkeskuspäivystäjätutkintojen määrä, kpl, vähintään	41	67	48
Alipäällystötutkintojen määrä, kpl, vähintään	40	20	40
AMK-tutkintojen määrä, kpl	21	30	30
Kansainvälisen pelastustoiminnan valtakunnallisen koulutuksen saaneet henkilöt, lkm	121	290	290
Valtakunnallisiin kv-harjoituksiin osallistuneet henkilöt, lkm	30	80	70
Varautumiskoulutukseen osallistuneet henkilöt, lkm, vähintään	3 606	3 000	6 000
Pelastuslain 67 §:n mukaisen koulutuksen (väestönsuojelun johdon ja muun erityishenkilöstön koulutus) koulutettavapäivien määrä, kpl, vähintään	100	100	300
Panokset			
Henkilötyövuodet	134	130	144
Koulutuksen kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	12 879	13 000	13 000
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet (htv sisältää koulutuksen ja tukipalvelut)	693	803	803
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuosikustannus, euroa, enintään	27 139	28 000	28 000
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,07	3,08	3,08

	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	6,5	5,0	5,0
Pelastusopiston henkilöstön määrä	141	129	129
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,47	3,47	3,47
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	7,6	7,2	6,8

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	-	-	20 539
Bruttotulot	-	-	2 250
Nettomenot	-	-	18 289
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	-		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	-		

¹⁾ Momentti esitetään perustettavaksi 1.1.2023 alkaen. Vuosien 2021 ja 2022 menot ovat momentilla 26.30.01.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pelastajakoulutettavamäärän lisäyksen suunnittelu	600
Pelastajatutkintojen sisällöllinen kehittäminen	80
Pelastus- ja siviilivalmiuden tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	420
Pelastusopiston osuuden siirto momentilta 26.30.01	14 029
Siirto momentilta 26.01.01	100
Siirto momentilta 26.10.02	350
Siirto momentilta 26.20.01	1 250
Siirto momentilta 26.30.01 (Säästön palautus)	100
Siirto momentilta 26.30.02	350
Siirto momentilta 26.40.01	250
Varautumis- ja väestönsuojelukoulutuksen määrän lisääminen	660
Virve 2.0 investoinnit	100
Yhteensä	18 289

2023 talousarvio 18 289 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen

2) pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen sekä asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasuostimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun ja siviilivalmiuden asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin

3) pelastuslain 31 §:n mukaisesti metsäpalojen tähyystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Ilma-alusten käyttö etsintä- ja pelastustehtäviin	600 000
Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	1 100 000
Metsäpalojen tähyystoiminta	1 300 000
Yhteensä	3 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2023 talousarvio	3 000 000
2022 II lisätalousarvio	5 000 000
2022 talousarvio	3 000 000
2021 tilinpäätös	3 071 841

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Maahanmuuttopolitiikalla pyritään aktiiviseen ja ennakoituun maahanmuuttoon. Suomen työikäisten määrä vähenee ja lisäystä tapahtuu yksinomaan maahanmuuton kautta. Ilman riittävää maahanmuuttoa työvoiman tarjonta ja pitemmällä aikavälillä työllisyys laskevat olennaisesti. Työ- ja koulutusperusteisella maahanmuutolla edistetään Suomen kansainvälistä kilpailukykyä, innovaatiotoimintaa ja kansainvälisten investointien saamista Suomeen. Maahanmuuton hyötyjä tavoitellaan taloudellisen huoltosuhteen, kestävyysvajeen ja työllisyysasteen parantamisen kautta. Tarkoituksena on turvata osaavan työvoiman saatavuus ja ehkäistä turvallisuusriskejä. Maahanmuuttovirasto vastaa, että lupaprosessit ovat laadukkaita ja oikeusvarmoja ja hakemukset käsitellään niille asetetuissa määräajoissa. Tavoitteena työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien osalta on yhden kuukauden enimmäiskäsittelyaika hallituskauden loppuun mennessä asteittain (v. 2022: 2 kk, v. 2023: 1 kk), sisältäen perheenjäsenet ja jatkoluvat. Eri-tisiasiantuntijoiden ja start up -yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä osalta tavoitteena on kahden viikon käsittelyaika.

Maahanmuuttopolitiikan tavoitteena on oikeudenmukainen kansainvälisen suojelun järjestelmä, joka toteuttaa perus- ja ihmisoikeuksia. Vastaanottokeskusten palveluiden laadun ja toimintatapojen yhdenmukaisuus sekä keskusten turvallisuus pyritään varmistamaan. Vuonna 2023 varaudutaan keskimäärin noin 40 000 vastaanoton palvelun piirissä olevaan asiakkaaseen. Kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneet ohjataan nopeasti työllistymiseen tähtääviin kotouttamispalveluihin. Palautukset toimeenpannaan tehokkaasti kunnioittaen palautuskiellon periaatetta ja palautuksia edistetään yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Kiintiöpakolaispolitiikkaa toteutetaan uudelleensijoittamalla Suomeen vuosittain kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä. Kiintiöpakolaisten mää-

rä on 1 050 henkilöä vuonna 2023. Kansainvälisen suojelun järjestelmää koskeviin tavoitteisiin pyritään myös aktiivisella osallistumisella yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen.

Maahanmuuttovirastolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Maahanmuuttovirasto on luotettava ja tulokellinen lupaviranomainen, jolla on laaja-alainen yhteiskunnallinen palvelutehtävä.
- Oleskelulupa- ja kansalaisuusprosessit ovat asiakaslähtöisiä ja laadukkaita ja mahdollisimman pitkälle automatisoituja. Hakemukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa. Maahanmuuttovirasto saavuttaa hallitusohjelmassa asetetut käsittelyaikatavoitteet.
- Kansainvälisen suojelun hakemukset käsitellään kuudessa kuukaudessa (HO 2019) yksilöllisesti kv- ja EU-oikeuden velvoitteiden mukaisesti. Menettelyssä taataan oikeusturva, noudatetaan palautuskieltoa ja edistetään lapsen etua. Maahanmuuttovirasto parantaa kykyään hankkia kaikki kansainvälisen suojelun kannalta olennaiset selvitykset. Turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmä toimii yhdenmukaisesti ja laadukkaasti, ja edistää varhaista kotoutumista.
- Maahanmuuttovirasto on maahanmuuton asiantuntija julkisessa keskustelussa ja viestii luotettavasti ja ajantasaisesti viraston tehtävistä. Asiakaspalvelu on nopeaa ja läpinäkyvää ja on osa laadukasta päätöksentekoprosessia.
- Maahanmuuttovirasto tuottaa ajantasaista maahanmuuton tilannekuvaa ja vastaa ennakoivasti toimintaympäristön muutoksiin.

Maahanmuuttoviraston toiminnalliset tulostavoitteet

	2021	2022	2023
Tunnusluvut ja mittarit	toteutuma	arvio	tavoite
Indeksi seuraavien keskeisten tulostavoitteiden osalta	-	3	4
Tuottavuus (pts/htv, oleskelulupa, EU-rek, kansalaisuus, maastapoistamiset)	314	350	375
Käsittelyajat (kokonaiskäsittelyaika ka)			
Turvapaikkahakemus, vrk	310	250	180
Kansalaisuushakemus, vrk	350	270	200
Opiskelija 1. lupa, vrk	18	20	16
Perhe 1. lupa, vrk	106	100	80
Työ 1. lupa, vrk	59	35	25
Automaatioaste	32	40	50
Asiakastyytyväisyys	3,6	3,6	3,8
Vaikuttavuus			
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa, laintulkinta- ja menettelyvirheet (%)	98,8	97	97
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelulupapäätöksestä laskien keskimäärin enintään (vrk)	73	70	60
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut/vireille tulleet (%)	93	96	100
Sähköisesti vireytettyjen asioiden osuus (%)	84	87	90
Vastaanoton tunnuslukuja			
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin (%)	69	80	75
Vastaanottokeskusten paikkaluku vuoden lopussa	3 335	18 700	17 300
Vastaanottokeskusten lukumäärä	27	95	85
Vastaanottojärjestelmässä asiakkaita keskimäärin	5 492	43 000	40 000
Vastaanottokeskuksiin majoitettuja keskimäärin	2 676	15 050	14 000

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tunnusluvut ja mittarit			
Säilöön otetut ulkomaalaiset keskimäärin	30	50	60
Yksityismajoituksessa keskimäärin	2 878	27 950	26 000

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 371 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 3 800 000 euroa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuuteen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä. Työvoiman maahanmuuton ohjauksesta ja kehittämisestä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita. Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat myös Helsingin, Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset. Helsingin ja Joutsenon keskusten yhteydessä toimivat ulkomaalaisten säilönnötoyksiköt. Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä toimii lisäksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä. Virasto vastaa valtion vastaanottokeskuksissa majoittuneiden turvapaikanhakijoiden vastaanoton, ulkomaalaisten säilönnötoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän käytännön toiminnasta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta.

Momentin määrärahasta 3 800 000 euroa aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. Maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuus edistää elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitetta työllisyys- ja työmarkkinat (RRF pilari3).

Toimintamenojen kohdentuminen (1 000 euroa)¹⁾

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilöstömenot	54 453	62 715	66 286
Toimitilamenot	11 472	13 802	10 030
ICT-menot	10 590	19 552	8 916
Muut menot	9 707	14 952	26 747
Tulot	-32 775	-29 673	-31 554
Yhteensä	53 447	81 348	80 425

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tuotokset			
Ratkaistut asiat	155 149	170 346	174 328
Panokset			
Toimintamenot (1 000 euroa) Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanotto-keskukset ja säilöönottoyksiköt	53 447	65 367	68 371
Henkilötyövuodet			
Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt	1 010	1 142	1 142
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— oleskelulupa, EU-rek, kansalaisuus, maastapoistamiset/htv	314	350	375
— turvapaikkapäätökset / htv	22	23	23
— kansalaisuushakemuspäätökset / htv	246	249	269
— taloudellisuus (nettomenot euroa/päätös)	454	450	450
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	73	75	78

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2021—2023

	2021 to- teutuma		2022 ennuste		2023	
	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut
Oleskelulupa-asiat yhteensä, joista keskeisimmät	122 400	118 154	122 251	128 679	151 155	131 155
— työperusteiset ¹⁾ oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatko- lupa)	28 197	27 842	28 163	30 322	34 821	30 905
— opiskelijoiden oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatko- lupa)	9 923	9 479	9 911	10 323	12 254	10 522
— perhesideperusteiset oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	26 168	23 880	26 136	26 007	32 316	26 508
— muut asiat ²⁾	58 112	56 953	58 041	62 027	71 764	63 220
Turvapaikkahakemukset	2 545	4 086	7 100	5 112	6 000	4 920
Tilapäinen suojelu			60 000	60 000		
Muu kansainvälinen suojelu	2 343	2 300	2 373	1 670	2 372	1 929
Maasta poistaminen	4 143	5 256	4 143	5 839	4 143	5 897
Kansalaisuusasiat	17 761	10 024	15 769	13 716	15 819	14 792
Passit ja matkustusasiakirjat	16 057	15 329	25 926	15 329	25 926	15 636
Yhteensä	165 249	155 149	237 562	230 346	205 416	174 328

¹⁾ Mm. elinkeinon harjoittaminen, osaratkaisua edellyttävä työnteko, tieteellinen tutkimus, harjoittelija, urheilu ja valmentaminen, erityisasiantuntija, muu työnte-ko, kausityö, start up-yrittäjä.

²⁾ Mm. EU-oleskeluoikeus, ihmiskaupan uhreille myönnettävä harkinta-aika, oleskelutodistukset ja -ilmoitukset, pysyvät oleskeluluvat, voimassa olevaa lupaa koskevat asiat.

Käsittelylle asetetussa tavoiteajassa ratkaistut hakemukset

	2021		2022		2023	
	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)
— 1. työntekijän oleskelulupa, (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	90 ¹⁾	79	60 ¹⁾	100	30	100
josta käsittelyaika Maahanmuuttovi- rastossa	45	80	30	100	15	100
— 1. opiskelijan oleskelulupa	90	99	60	100	30	100
Kansainvälinen suojelu ¹⁾	180 ¹⁾	40	180 ¹⁾	100	180 ¹⁾	100
Kansalaisuus	365	54	365	100	365	100

¹⁾ Lakisääteinen

Henkiset voimavarat, Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet	1 010	1 142	1 142
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	8,1	7,1	7,1
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,6	3,6	3,7

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 varsinainen talousarvio	2023 esitys
Bruttomenot	86 426	95 040	99 925
Bruttotulot	32 775	29 673	31 554
Nettomenot	53 651	65 367	68 371
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	10 943		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	28 114		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2021 toteutuma	2022 ennuste	2023 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	27 397	27 368	27 637
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	14 003	14 700	15 000
— osuus yhteiskustannuksista	23 579	22 000	20 500
Kustannukset yhteensä	37 582	36 700	35 500

	2021 toteutuma	2022 ennuste	2023 esitys
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-10 185	-9 332	-7 863
Kustannusvastaavuus, %	73	75	78

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU tietojärjestelmien yhteentoimivuus (interoperability -hanke, IO) ml. SIS recast			2 645
Helsingin säilöönottoyksikön korvaava yksikkö			3 110
Henkilöstöressurit			-1 750
Henkilötunnusten uudistaminen (HETU-hanke)			650
Maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi (RRF pilari3)			-4 035
Muukalaispassien ja matkustusasiakirjojen siirtäminen UMA-järjestelmään (Pasu-hanke)			1 000
Muukalaispassien ja matkustusasiakirjojen siirtäminen UMA-järjestelmään -hanke, kertaerän poistuminen			-210
Pakolaiskiintiö 1050 henkilön tasoon			-423
Pikakaistan toimeenpano, kertaerän poistuminen			-1 000
Pääkaupunkiseudun säilöhankkeen siirtyminen			-3 100
Pääkaupunkiseudun säilöhankkeen siirtyminen, erotus			-10
Rajanylitystietojärjestelmän (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) käyttöönotosta aiheutuvat kustannukset			1 009
Siirto momentille 26.30.03			-250
Toiminnan turvaaminen ja työperäisen maahanmuuton edistäminen, kertaerän poistuminen			-2 000
Työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten ruuhkan purku sekä automaatiokehitys, kertaerän poistuminen			-2 250
Ukrainasta pakenevien vaikutukset Migrin resursseihin (maahanmuuttokokonaisuus)			6 142
UMA-järjestelmän pien- ja jatkokehitys			3 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-168
Matkustussäästö			-117
Palkkausten tarkistukset			800
Toimistotilasäästö			-39
Yhteensä			3 004

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2023 talousarvio	68 371 000
2022 II lisätalousarvio	9 394 000
2022 talousarvio	65 367 000
2021 tilinpäätös	70 822 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 462 824 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien ku-

lujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin koskien EU:n sisäisiä siirtoja sekä vastaanottojärjestelmän kapasiteetin lisäämistä.

5) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin

6) perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

8) erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n mukaisesti Suomeen otettavien henkilöiden vastaanottopalveluiden järjestämisestä sekä näiden henkilöiden majoittamista varten vuokrattavista lisätiloista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

9) tilapäisen suojelun direktiivin 2001/55/EY perusteella suoritettavien (tilapäistä suojelua saavien) siirtojen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain (746/2011) 13 §:n nojalla. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kuitenkin siten, että sopimuksista voidaan irrottautua nopeasti ja joustavasti.

Majoituskapasiteetti pyritään mitoittamaan siten, että kapasiteetti vastaa majoitustarvetta. Vastaanottokeskusten ylläpidon ja palveluiden tuottamisessa pyritään parantamaan entisestään kustannustehokkuutta mm. majoitusvuorokauden hinnassa.

Vastaanottolain 6 §:ssä säädetään erityistarpeiden huomioon ottamisesta hakemuksen käsittelyn ajan ja lisäksi vastaanottolain 19 §:ssä täydentävästä vastaanottorahasta kattamaan erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvia tarpeelliseksi harkittuja menoja.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkatutkinnassa ja turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus, jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Ulkomaalaislain 6 b §:ssä säädetään oikeuslääketieteellisen tutkimuksen tekemisestä. Turvapaikanhakijoille ja perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään muun muassa, täytyvätkö perheen yhdistämisen edellytykset perheen yhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat järjestetään ostopalveluna. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Vastaanotto- ja säilöönottoyksiköiden kustannukset¹⁾ / euroa / vuosi

	2021 toteutuma	2022 arvio	2023 tavoite
Vastaanoton kokonaiskustannukset²⁾	91 930 363	632 051 000	584 635 000
— turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kokonaiskustannukset/ hlö/vrk (ilman alv)	45	44	44
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö/vrk (ilman alv)	52	54	54
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa / hlö/vrk (ilman alv)	225	300	300
— alaikäisen kustannus tukiasunnossa / hlö/vrk (ilman alv)	72	180	180
— säilöön otetun kustannus / hlö/vrk	528	340	340
— yksityismajoituksen kustannus / hlö/vrk (ilman alv)	17	16	16

¹⁾ Vastaanoton asiakasmenot (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), vastaanoton ostopalvelut (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt (mom. 26.40.01), vastaanottoraha (mom. 26.40.63).

²⁾ Muut paitsi vastaanoton kokonaiskustannukset on laskettu ilman tilapäisen suojelun piirissä olevia.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanoton asiakasmenot yhteensä	456 412 000
Lasten edustaminen	112 000
Muut maahantuloon liittyvät menot	2 626 000
Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	1 609 000
Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	2 065 000
Yhteensä	462 824 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvioidun turvapaikanhakijamäärän mukainen mitoitus	-7 602
Pakolaiskiintiö, kertaerän poistuminen	-1 235
Pakolaiskiintiön nosto 1 050 henkilön tasoon	380
Ukrainasta pakenevien vastaanottomenot (maahanmuuttokokonaisuus)	399 190
Yhteensä	390 733

2023 talousarvio	462 824 000
2022 II lisätalousarvio	400 216 000
2022 talousarvio	72 091 000
2021 tilinpäätös	83 935 000

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- 3) vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 4) vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 5) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määrällisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Vapaaehtoisesta paluusta säädetään ulkomaalaislain 147 a §:ssä. Lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalainen mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsönsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava.

Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteutetaan ostopalveluna.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Matka- ja muut avustukset	1 188
Ostopalvelut	1 130
Yhteensä	2 318

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
-----------------	----------

2023 talousarvio	2 318 000
2022 talousarvio	2 318 000
2021 tilinpäätös	2 570 000

63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 108 948 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n, säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n ja erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vastaanottorahaa siten kuin vastaanottolaissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanottoraha	102 448 00
Täydentävä vastaanottoraha (ml. toimeentulotuki)	6 500 000
Yhteensä	108 948 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maahanmuutto-oletusten tarkistus, kehys 2022-2025	-800
Ukrainasta pakenevien vastaanottomenot (maahanmuuttokokonaisuus)	88 320
Yhteensä	87 520

2023 talousarvio	108 948 000
2022 II lisätalousarvio	95 157 000
2022 talousarvio	21 428 000
2021 tilinpäätös	15 590 955